

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz kordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszisztenszég kószirak visszadásián
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 27.

Adósok és hitelezők.

A végrehajtási novellának kétféle hira van: az adósok azt hiszik, ezentul nem kell az adósságot megfizetni; a hitelezők pedig azt híresztelik, hogy ezentul nem lehet a követeléseket behajtani. A vezérmotivum pedig: hogy a kisemberek tönkre mennek, mert nem kapnak hitelt.

A törvény megjelent; lássuk tehát, mi alapja van a szárnyra eresztett híreknek?

Az eddigi törvényes rendelkezésekkel szemben a végrehajtási novella erősen kiterjesztette a foglalás alól mentes ingóságok körét. A 2. §. nem kevesebb, mint 20 tétel alatt sorolja fel a menteségeket. Ezek közül különösen két tétel miatt hangzik sok panasz: a 10. tétel kiveszi a foglalás alól a végrehajtást szenvedőnek és háznépének szükséges házi és konyhabutorát. a 18. tétel pedig a 12 kat. hold szántóföld műveléséhez szükséges vetőmagot, állatokat, gazdasági eszközöket. Azt mondják: nagyon sok ember nem kapott eddig kölcsönt másra, mint a házi butorára vagy a gazdasági berendezésére, ezek most nem fognak hitelhez jutni.

Itt a kritikus pont.

A hitel arra való, hogy a kölcsönvevő gazdaságilag jövedelmező befektetéseket tehessen, esetleg valamely hirtelen, váratlanul támadt szükségletet kielégítsen. Minél kiterjedtebb valakinek a vagyoni, gazdálkodási körzete, annál nagyobb hitelt vehet észszerűen igénybe. Hogy meddig mehet ez a hitel, az viszonylagos dolog. Nagyobb vállalatnál lehetséges, hogy a hitel a kölcsönvevő egész vagyonával egyenértékű, a mit úgy mondunk, hogy az illető fülíg el van adósodva. Mégsem megy tönkre, mert a nagyobb vagyon önmaga is jobban jövedelmez, ezt a jövedelmezőséget a hitel még fokozza, úgy hogy az ekként megerősített jövedelem nemcsak a vagyon hozadékát és a kölcsön kamatait biztosítja, hanem észszerű gazdálkodás mellett a kölcsönt is törleszti.

Minél kisebb gazdasági existenciáról van szó, annál kisebb lehet az illetőnek a hitelszükséglete, míg végre elérünk a fokhoz, a hol hitelnek egyáltalán nincs is helye. Ez a létminimum. A lét-

minimum a megélhetésre feltétlenül szükséges vagyon vagy jövedelem. Ezt hitellel terhelni nem lehet, mert magát a megélhetést veszélyezteti. Itt a hitel már nem gazdasági emeltyű, hanem ballaszt, a haladás megkötője. A létminimumra eddig is csak olyan csekély hitelt kapott az illető, hogy az a hitel ugyan semmivel sem mozdította elő az ő vagyoni helyzetének javulását; ellenkezőleg, a legtöbb esetben a kis hitel az egész gazdasági existencia tönkretételét eredményezte.

Kétségtelen dolog, hogy a szükséges házi és konyhabutor nélkül, falusi gazdembernek pedig 12 hold megműveléséhez szükséges eszközök nélkül megélni nem lehet. Ezek a létminimumhoz tartoznak. S a mint eddig a szigorubb törvény is kivett bizonyos tárgyakat a foglalás alól és a kinek nem volt egyebe, az eddig sem kapott hitelt, úgy most a szélesebb körben meghatározott létminimum lesz a hitel határa.

Nemcsak gazdaságilag, hanem erkölcsileg is kifogásolandó volt az eddigi állapot. A »két fényezett ágyfa«, »két fényezett kétajtós szekrény« stb. már állandó tétel lett a végrehajtási jegyzőkönyvekben s a hitelezőnek egyáltalán nem biztosította a követelését. Az apró lim-lomokat megvette potom áron az adósnak egy jó barátja s azontul az adós az igényperet könnyű fegyverével szabadult a fizetéstől. Gazdaságilag előnyös, moráliter elfogadható-e az az állapot, mikor a hitelező belemegy a kölcsönügyletbe, bizván adósa kis butorában s mikor a fedezetet keresi, akkor előáll az »igénylő felperes« és huzza a hitelező alól a gyékényt?

Az új törvény a könnyelmű hitelezésnek fogja utját állani, ennyi az egész. Erre pedig éppen nálunk nagy szükség van. Ezentul nem részlettörlesztésre fognak vásárolni, hanem előre gyűjtik össze a tőkét. Franciaországot a kis emberek takarékosága tette tőkegazdag országgá, nálunk pedig a kis emberek könnyelműen csinált adósságai tették hatalmas kötettség a hivatalos lap árverési részét s lombos erdővé a bíróságok árverési hirdetményi tábláját.

Helyes, mondják erre sokan. De kár volt a törvényt egyszerre, minden átmenet nélkül az országra zudítani. A hitelezők az eddigi szigorú törvényben bizva rendezkedtek be s most kénytelenek lesz-

nek adósaiktól egyszerre, egy év alatt tüzzel-vassal és végrehajtóval behajtani a követelést, vagy veszni engedni. Megfelelő átmenetre lett volna szükség.

Az átmenetet meg is adja a novella 31. §. A kinek követelése van és azt a régi törvény alapján kívánja érvényesíteni, ezt 30 nap alatt bejelenti az adós illetékes járásbírójánál. Már erre a bejelentésre az adósok jelentékeny része, a ki csak teheti, fizetni fog. A többit bizony be kell perelni — de hát ezek 99 százalékánál ugyis perre került volna a sor. Be is kell adni ellene a végrehajtási kérvényt egy éven belül, 1909. augusztus 25-ig. De azt sehol sem mondja a törvény, hogy a végrehajtást azonnal foganatosítani s licitálni is kell. Nyugodtan adhat a hitelező annyi haladékos adósnak, amennyit jó szíve sugall. Harminckét évig, 1943. augusztus 25-ig ráér a végrehajtást foganatosítani s addig lefoglalhatja mindazokat az ingóságokat, a melyeket az eddigi törvény is lefoglalni megengedett, a miben bizva, hitelezett. Ez csak elég lesz átmeneti időnek?

Mindössze egy ponton lehet fennakadni: a novella ezt a kedvezményt csak a törvény kihirdetése előtt lejárt követelésekre biztosítja, holott igazság szerint a törvény kihirdetése előtt keletkezett követelésekről kellett volna így rendelkeznie. Ez kétségtelenül méltánytalan a hitelezőkkel szemben, abszolút értelemben. A valóságban azonban úgy áll a dolog, hogy a hitelezők előre ismerték ezt a rendelkezést s követeléseiket lehetőség szerint lejárttá tették. Nagyon kevés követelés fog e miatt veszendőbe menni s ennyi kárra el lehetünk készülve, mert hiszen nincs olyan reform, a mely mindenkire előnyös volna. Ezt az egy intézkedést is meg lehetett volna idejében változtatni, ha az illetékes körök ez egy pont körül igyekeznek változtatásra, nem pedig az egész reform megbuktatását tervezik.

Annyi előny van azonban ezzel szemben, a régi törvény annyi kiáltó igazságtalanságait törli le a novella (v. ö. csak a hirhelt 156. §-t, a mely olyan ingatlanrészt is elárverelhetővé tett másnak adósságáért, mely ingatlanrész tulajdonosának a másik rész tulajdonosához abszolút semmi köze sem volt), annyira csökkentette a végrehajtás költséges voltát, annyi fölösleges ócska liberális copot lenyesett, hogy minden magyar ember

TÁTRAY GUSZTÁV

kézi munka és rövidáru üzlete Rákóczi-út 4. orsolya templom mellett. Helyi és vidéki telefon 783. sz.

Elismert szolid kiszolgálás!

!! FONTOS A SZÜLŐKNEK !!

Iskolai idényre kézi munka és mindenféle gyermek ke-lengyék előírás szerint. Harisnyákban és mindennemű rövid-árukban nagy raktár, legolcsóbb árak!

lelkességgel fogadhatja a végrehajtási eljárásnak ezt a régen várt reformját.

A becsületes, munkás ember most is fog kapni megfelelő hitelt s tisztességes hitelintézetnek ezentúl is lesz dolguk. — Csak a könnyelmű adósságcsinálás Eldorádójának lesz vége Magyarországon. Kevesebb lesz az árverési hirdetmény és a zugbank, több lesz a becsületes munka, a takarékoság. Hej, pedig de nagy szükség van erre éppen nálunk!

*

Apponyi Jászberényben. Jászberényből írják: Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter máig még nem értesítette választóit, hogy programbeszédét a jövő hó melyik napján tartja meg. Jászberényi látogatóival folytatott magánbeszélgetésben csak annyit árult el, hogy odautazását szeptember hó közepére tervezi, néhány nappal a képviselőház összeülése előtt. De lehetséges az is, hogy Apponyi megvárja a veszprémi hadgyakorlatok befejezését. Beszámolójában a kultuszminiszter nemcsak tárcája jövődö terveit fogja ismertetni, hanem első lesz, aki ismertetni fogja a választói törvény tervezetét és bejelenti a koalíció feloszlását és megalakulását az egységes kormányzó pártnak. A minisztert igen sok függetlenségi, néhány néppárti és alkormánypárti képviselő kíséri Jászberénybe.

A szerb kereskedelmi szerződés. Bécsi tudósítónk jelenti: Báró Beck miniszterelnök döntött. A szerb kereskedelmi szerződés szeptember elsején a felhatalmazási törvény alapján fog életbelépni. Becknek meg kellett hajolnia a hatalmas osztrák ipar előtt. A zavargó keresztényszocialistákkal és egyéb agráriusokkal szemben azzal érvel, hogy meg kellett hajolnia a külügyminiszter óhajta előtt. Aehrenthal Beck kijelentése szerint a szerződés gyors életbeléptetése ellenében azt várja, hogy

Szerbiában az államjogi propagandát meg fogják szüntetni. A magyar miniszterelnök még a múlt heti közös tanácskozásban kijelentette, hogy ő a dolgot teljesen az osztrák miniszterelnök tetszésére bizza és így természetszerűleg Magyarországon is rendeleti uton életbeléptetik a szerződést. Nem lehetetlen, hogy az életbeléptetés Ausztriában részleges miniszterválságot okoz, amennyiben a földmívelési miniszter fel fogásának mellőzése miatt lemondási szándékokat táplál.

Kigyó egy ember gyomrában.

A szabadban alvás veszedelme.

Tegnapelőtt a maga nemében valóban páratlan eset történt a szomszédos Fugyivásárhely községben. Egy kigyó bekuszott egy pásztor gyomrába s onnan ez ideig nem sikerült eltávolítani. Az eset valósággal szenzáció számba megy, mert ehhez hasonló ritkán fordul elő.

Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Herkel József fugyivásárhelyi gazdálkodó tegnap este a munka után fiát Józsefet a mezőre küldte ki, hogy két lovára ügyeljen s az éjszakát is töltsen kint. A fiu aki 16 éves a lovakkal az erdő szélére ment s ott legeltette azokat. Az éjszaka beáltával a fiu a fák alá feküdt s ott elaludt.

A kellemes nyári éjszakában a fiu nagyon mélyen elaludt. Éjfélig zavartalanul aludt a fiu. Éjfél után azonban egyszere felriadt, mert érezte, hogy a szájában valami mozog. A szerencsétlen fiu mikor felébredt száját beakarta csukni, azonban ez nem sikerült, mert fogaj között egy kigyó farkát szorította. Az undorító jószágától a fiu annyira megrémült, hogy kiáltani akart s a száját kitévte mire a kigyó egész hosszában eltűnt s a torkán keresztül a gyomrába kuszott.

A fiu rémülten futott haza és ott szüleinek

kétségbeesve mondta el az esetet. A szülők szintén megijedtek s felverték a fél falut és a községi intelligenciát, hogy adjanak tanácsot arra nézve, hogy milyen uton módon távolítsák el a kigyót a fiu gyomrából. Tanácsot azonban senkisé tudott adni s tétlenül állották körül a fiut.

Eközben bent a fiu gyomrában a kigyó mozogni kezdett s a fiu iszonyu fájdalmakat érzett. Ekkor valaki azt a tanácsot adta, hogy adjanak tejet innia, amit meg is tettek. A tej ivás után tényleg mintha megbékült volna az állapottal a kigyó nem békétlenkedett. Ez az állapot is rövid ideig tartott, mert a fájdalmak újra jelentkeztek, mire a fiu ismét hozzá fogott a tej iváshoz. Ezt a gyógykezelést mindannyiszor alkalmazzák ahányszor a kigyó bent alkalmatlanodik.

A kigyó természetét illetőleg faját nem ismerik, mert a fiu nem tudta megmondani még azt sem, hogy milyen színű volt. Valószínű azonban, hogy valami kisebb sikló lehet. A fiu helyzete igen komoly, mert az eltávolítást csak operáció útján lehetne eszközölni s még akkor is kétséges, hogy sikerülni fog az. A kigyó a fiu gyomrában nem élhet sokáig, mert a gyomor melege s az ott lévő emésztésre váró anyagok meg fogják ölni. Addig azonban, míg a kigyó elpusztul, a fiu beleiben életveszélyes károkat tehet.

A fiu tegnap még nem vett orvosi segílyt igénybe. Egész nap odahaza tartózkodott s valósággal tódult hozzá a falu lakossága.

A fiu esetét nem tartják az orvosok lehetségesnek, mert a gyomor hője föltétlenül megölte volna a kigyót pár perc múlva a bejutás után. Sokan az egész esetet mesének tartják, azonban ezt a fiu fájdalmait megcáfoltják.

Krónika.

Nagyváradai erkölcsök.

Alig mulik el egy hét, hogy hasábos cikkben ne foglalkoznánk a nagyváradai erkölcsök-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A próba.

Miss Luci Wynford a plajbász- király egyetlen leánya volt. Atyja, a plajbász-trust vezére, valóságos egyeduralmat gyakorolt a világ összes plajbászainak ára fölött. Mert ő gyártotta a legjobbakat. Az ő gyártmánya fekete volt, mint a szén, puha, mint a vaj és könnyű, mint a pehely. Szinte lebegett a papiros fölött és lágy, gömbölyded betűk kerültek ki alóla. Nem csoda, ha néhány esztendő alatt meghódította a világpiacot. Mindenki csak Wynford ceruzát kért, a yankee éppugy, mint a hetentotta, a francia éppugy, mint a mandulaszínű japán. Ennek előrebocsátása után az olvasó természetesnek fogja találni, hogy m. Wynford még amerikai fogalmak szerint is óriási vagyont gyűjtött s a plajbászok árát úgy dirigálta az egész földgömbön, mint magunk-fajta igénytelen halandó az órája mutatóját. Ha m. Wynford rosszul aludt, a plajbászok ára másnap óriási ingadozást mutatott, ha ellenben jól töltötte az éjszakát, vagy a kis Lucy rámosolygott az édesapjára, a ceruza ára szilárd volt, mint a sziklatömb.

A plajbászkirály felesége korán elhalt. Lucy alig-alig emlékezett az édes anyjára. Négy éves volt mindössze, mikor anyja tetemét kivitték a Wynford-palota hatalmas, diszes kapuján. Mr. Wynford őszintén megsiratta hitvesét, aki hű társa volt akkor is, amikor még heti husz dollárért naponta le kellett szállnia a bányatüreg fekete torkába, akkor is, a mikor

milliók urává lett, a munkások ezerének parancsolat.

Hogy a gyöngéd anyai szeretet melegét némiképpen pótolja, Lucyje mellé vette egyik távoli rokonát, miss Bettyt, aki az élénk eszű, gyönyörűen fejlődő leányra úgy vigyázott, mint a szemefényére. Ő maga ismét a munka lázas fergetébe vetette magát s egyre gyarapította mérhetetlen vagyonát.

Igy szállottak tova az esztendők. Lucy husz éves lett s az imádók egész raja iparkodott megközelíteni a dúsgazdag plajbászkirály egyetlen gyönyörű leányát.

Egy napon mr. Wynford felkereste Lucyt a szobájában. Lucy az ablaknál állott és me-rengve nézte, mint siklanak át a kerti fákon a leáldozó nap utolsó sugarai.

— Édes leányom, — kezdé a szokottnál komolyabb hangon az apa — érzem, hogy öregedő vállaim a munka terhét már alig bírják. Nyugalom után vágyódom. Ezt a nyugalmat nagyon megédesítené, ha a te boldogságodban gyönyörködhetném. Szeretném, ha férjhez mennél. A világot sem sürgetlek, csak azt kérem tőled, nézz körül egy kissé. A választást teljesen reád bízom, akihez akarsz, akár gazdag, akár szegény. Nem akarok egyebet, csak hogy boldognak, megelégedetnek lássalak.

Ezzel homlokon csókolta a leányát és kiment.

A sok fiatal ember közül, a kik a Wynford-palotán megfordultak, Lucynak kettőn akadt meg a szeme. Mr. James volt az egyik, mr. Harry a másik. Mindkettőhöz erős rokon-

szenv vonzotta, de az érzései analizésében nem jutott el odáig, hogy választhatott volna közülök. Ha mr. James-szel beszélgetett, azt hitte, őt szereti. Ha mr. Harry jelent meg, ennek a modora bilincselte le.

— A kettő közül egyik a férjem lesz — mondotta Lucy magában, amikor az apja távozott, — de hogy melyik, azt e pillanatban még magam sem tudom.

A csöndesen szétterülő alkony még gondolatokkal mérülve találta őt

Egyszerre felugrott és csöngött Bettynek. Az öregedő kisasszony arca megjelent az ajtóban.

— Kérlek Betty, — mondá Lucy, — jer ide az íróasztalomhoz, fogj tollat és irjad, amit diktálok:

Mélyen tisztelt Uram! Egy szerencsétlen ember, a ki ön távoli rokonának nevezheti magát, összekulcsolt kézzel könyörög, mentse meg attól, hogy öngyilkossá legyen. Itt fekszem a Lincoln-kórházban s betegsémem egészen elgyöngített. Szerdán már el akarnak innen küldeni, de oly nyomoruságban vagyok, hogy falat kenyert sem vehetnék magamnak. Könyörgök látogasson meg engem holnap kedden délután 5 órakor és segítsen rajtam. Bocsásson meg, hogy megszabom az órát is, de látogatókat csak pont öt órakor bocsátanak be, szerdán pedig már nem találna itt.

Számítva az ön nagylelkűségére, vagyok

M. Hastings.

— Ugy! — mondá Lucy — köszönöm. Most ugyanezt a levelet másold le, mindkettő-

kel, anélkül, hogy a közérdekű felszólalásainak valami pozitív eredményét látnánk.

Irtunk a Kert-utca éjjeli életéről, megirtuk, hogy ott tisztességes nő este 9 óra után pirulás nélkül nem járhat. A Kert-utca környékének éjjeli lepkéi betolakodnak egészen a Bémer-terre. Sajnálattal állapítjuk meg, hogy ezek a viszonyok semmit sem javultak.

Holnap megnyílik a nyári szinkör, kérdezzük: helyesnek találja-e a rendőrség, a nagyközönséget arra kényszeríteni, hogy az éjjeli alakok sorfala között, menjen és jöjjen haza a színházból?

Igazán nagyon csodálkozunk a rendőrség felületességén, mert mi erre hetekkel ezelőtt figyelmeztettük.

Ugy látszik azonban, hogy a rendőrségnek egyébként sincs sok ideje a közérkölcökkel foglalkozni.

Ráműtöttünk néhány nappal ezelőtt, hogy este a korzón micsoda gyanus, léha szerelem után futkosó alakok veszélyeztetik a közérkölcöt. Figyelmeztettük a rendőrséget ezekre az aszfaltbetyárookra és kértük erélyes intézkedésre.

Hogy a mi aggodalmunk nem felesleges — kitűnik nagyobb részt a rendőri jelentések-ből is.

Csak tegnap történt, hogy egy 11 (tizenegy) éves leányt megtámadott két férfi.

Lássuk, hogyan intézkedett a rendőrség. A leányt hazatoloncoltatta! Punktum.

Hát azzal a két urral mi fog történni? (ha ugyan nem indiszkrét a kérdésünk) és mi fog történni a kocsisal?

Azután hányszor irtunk róla, hogy benn a város közelében, templom mellett, iskola tözsomszédságában közismert éjjeli mulatóhely van, annyira éjjeli üzlet, hogy nappal zárva van.

Könnnyűvérű hölgyek szolgálják ki a betévedt embert és ritka venég, aki onnan pénzzel jön ki. Ez a korcsma arról is nevezetes, hogy az engedély kiadása nem szabályszerű volt,

amire a Pénzügyigazgatóság figyelmét nem mulasztottuk el felhívni.

Főkapitány Ur! Kérjük szives intézkedését
B.

Elfogott betörőbanda-vezér.

Harc a rendőrrel.

A tulkai csendőrségnek sikerült egy jól szervezett betörőbandát kézrekeríteni. A banda vezére elfogatása után heves ellentállást tanúsított, úgy, hogy a hatósági közegnek kardját kellett használnia.

Az esetről nagyszalontai tudósítónk a következőket jelenti:

Tulka vidékén állandó rémületben tartja már hetek óta egy betörőbanda szövetség a lakosságot. Nincs nap, amikor itt vagy amott ne lopnák meg a gazdákat a legvakmerőbb módon. A csendőrség széleskörű nyomozást indított meg a banda tagjainak kézrekerítésére, azonban azok oly óvatossággal jártak el, hogy a tegnapi napig nem sikerült nyomukra akadni.

Tegnap éjjel Tulkán a csendőrök a szokottnál sűrűbben teljesítettek őrzőjáratot s egy ilyen alkalomkor észrevették, hogy egy házból egy gyanus ember lopózkodik ki az utcára. A csendőrök lesbe állottak s amikor az ember mellettük haladt el, megállították. Ekkor kiderült, hogy Popa Demeternek hívják s hogy lopni volt. A lopott tárgyakat meg is találták nála.

A csendőrök ezután Popát a nagyszalontai községhezárba kísérték, ahol kihallgatták. Popa beismerő vallomást tett s megnevezte cinkostársait akik mindnyájan tulkai emberek. Popát a községhezárba őrizet alá vették s a csendőrök Tulkán folytatták a további nyomozást. Az őrizet alatt maradt ember a községhezár udvarán tartózkodott. Az ór pár percre eltávozott az udvarról, mely zárt ajtóval volt

ellátva. Ezt az időt Popa arra használta fel, hogy kerítésen keresztül megugorják.

A szökést Mátye Pál rendőr vette észre, aki utána eredt a szökevénynek s a falu szélén utól is érte. Popa ekkor megállott és megadta magát. Mikor azonban a rendőr kísérni akarta, kést rántott elő s azzal a rendőrnek támadt. A rendőr szabadkézzel védte magát s kérte az embert, hogy tegye el a kést. Hosszas kérdés után el is tette a kést és nyugodtan ment a rendőr előtt.

A község első házai előtt mentek el, amikor Popa meggondolta a dolgot és ismét előrántotta kését s azzal most sokkal hevesebben támadt a rendőrnek.

A rendőr most is védekezett és kérte, hogy tegye el a kést. Popa most azonban vonakodott ezt megtenni s mindenáron megakarta közelíteni a rendőrt. A rendőr saját életét veszélyeztetve látta és kardot rántott. Popa a kard láttára sem hátrált meg, sőt kését villogtatva éktelen ordítással rontott a hatósági közegegre.

A rendőr ekkor kardjával Popa fejére sújtott. Popa felemelte a karját, hogy felfogja az ütést. A kard azonban hüvelykujját érte s azt teljesen levágta. Ezenkívül oly erővel csapott a veszedelmes betörőbandavezér koponyájára, hogy az meghasadt. Az ember vértől borítva eldobta a kést s haragosan mondta:

— No most már megyek.

A megsebesített ember bár sebe igen veszélyes s vére valósággal ömlött, mégis saját lábán ment be a községhezárba, ahol orvosi kezelés és biztosabb őrizet alá vették. Sérülése bár nagyon súlyos mégis az orvosok állítása szerint nem életveszélyes, mert a kard a koponyát megrepesztette ugyan, de az agyvelőt nem sértette.

A banda többi tagjait a mai nap folyamán tartóztatják le.

UJDONSÁGOK.

Kinevezések a nagyváradai állami iskolában.

Hetek óta kíváncsian várták Nagyváradon az ujonnan szervezett állami iskolai tanítói és tanítónői állások betöltését.

Annak idején a miniszter kiküldöttje biztosította a várost, hogy a helybeliek előnyben részesülnek. Mikor az állami iskola ellen harcolók arra hivatkoztak, hogy a községi iskolánál legalább a váradai szülők gyermekei tisztességes megélhetést nyernek, azzal torkolták le őket, hogy ugyanezt biztosítja nekünk az állam is.

Tóth János államtitkár abban a leiratban, amelylyel a községi iskolai tavalyi választásokat helyben hagyta, kötelességévé tette az iskolaszéknek, hogy a választásnál kimaradt helyetteseket alkalmazza első sorban kiegészítőknél.

A megalakult új állami iskolai gondnokság kijelölési jogát a főispánra, polgármesterre és tanfelügyelőre bizta azzal a kikötéssel, hogy első sorban a nagyváradiakat és legelső sorban az eddigi helyetteseket vegye figyelembe.

Ezek után joggal elvárhattuk, hogy a helybeliek érdekei meg lesznek óva a kinevezésnél.

A mai hivatalos lap meghozta a kinevezettek névsorát. Konstatálhatjuk, hogy nagy csalódást és sok elkeseredést fog okozni Nagyváradon.

tőt tedd borítékba s az egyiket mr. Jamesnek, a másikat mr. Harrynak fogod megcimezni. A leveleket tüstént postára is adhatod.

— De mit jelentsen ez? — nyugtalanodott Betty.

— Bizd csak rám, kedves Betty. Alighogy Betty a levelekkel eltávozott, Lucy az íróasztalához ült és szintén két egyforma levelet írt. Az egyiket mr. Jamesnek, a másikat mr. Harrynak. A levél így hangzott.

— Holnap kedden délután pont 5 órakor várom önt teára és egy kis bizalmas beszélgetésre.

Lucy Wynford.

A leveleket megcimezte és az inassal nyomban postára adatta.

*

Másnap délután kevéssel öt óra előtt Lucy izgatottan sétált fel s alá a szobájában.

Melyik? Melyik? — sóhajtozta. Majd hozzátette: hátha mindkettő?

E pillanatban az óramutató az öthöz ért. Ugyanakkor a palota kapuján egy elegáns fogat fordult be.

— Betty! Betty! — kiáltotta Lucy — valaki jön... Mr. James, vagy mr. Harry... Nem tudom, melyik... Kérlek, fogadd őt és mondd neki, hogy várokozzék.

Lucy azalatta a másik szobába ment és egy zsöllye puha vánkósába tette arcát, amelyre halavány rózsákat festett az izgalom. Így telt el tíz perc... egy negyedóra... Félhat órakor egy másik fogat gördült be az udvarra. Mr. Harry ült benne. Lucy felugrott és eléje sietett.

— Ah, mr. Harry, — mondta kedves duzzogással, — ön nem nagyon pontos.

— Bocsásson meg miss Lucy, — felelte Harry, — pont öt órára halaszthatatlan teendőm volt.

— Micsoda? Egy szerencsétlen emberen akartam segíteni, aki levélben megkért, hogy látogassam meg a Lincoln-kórházban.

— Nos, és...? — Ne kérdeje! Imádom önt és végtelenül boldognak érzem magam az ön tursaságában, de...

— De...? — De nem vagyok annyira önző, hogy gondtalan vidámságban csevegjek itt, amikor egy boldogtalan ember az öngyilkosság gondolatával küzd amott.

Lucy gyöngéd, hálás pillantással honorálta e szavakat.

— És megtalálta azt a szerencsétlent? — Fájdalom nem bírtam ráakadni. A kórházba nem ismerik. Magam sem tudom most már, hogy hol keressem.

— Harry — szólt Lucy reszkető hangon — Önnek igen jó szive van... És én csak ezt akartam tudni...

— Lucy! — Szeret ön engem, Harry? — Imádom!

— Akkor kérem, nyujtsa a karját és jöjjön velem a papához. Nini, majd elfelejtettem!... Mindjárt bejelentjük az eljegyzésünket mr. Jamesnek is, aki már jó félórája ül odafenn. Azt a szerencsétlent pedig majd fel fogjuk kutatni — együtt.

A 20 állás közül 9-et (majdnem felét) át-helyezéssel töltötte be a miniszter közülők csak kettő nagyváradit; a többi 11 között 3 nem váradit. A városnak volt 14 helyettese, ezek közül csak 7 jutott be, a többi hetet, akik pedig évekig kifogástalanul szolgáltak és idevalók és kitűnő diplomájuk van, most szélnek ereszti a város és nem alkalmazza az állam.

Hogy tanügyi szempontból milyen a kinevezés — nem szólhatunk hozzá, mert felénk több teljesen ismeretlen előttünk.

A kinevezettek névsorát adjuk a következőkben:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sós László magyarbogatit, *Kriszán* Gábor remetemezőt, *Tóth* Imre borsait, *Gulácsi* Endre révi, *Simay* Lajos magyarcsékei, *Kiss* Endre solymázi, *Pataki* Dávid monori, *Karátsonné* Medzihradszki Piroška izópallagai, *Barnáné* Garay Mária burgyószentgyörgyi állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítónőket a nagyváradit elemi iskolához helyezte át és *Dosepoly* Dezső, *Rátlay* Kálmán, *Barry* Etelka, *Szavóné* Pallay Klára, *Fohn* Ernesztin, *Kiss* Rózsika, *Bakó* Etelka, *Hegyesi* Erzsébet, *Molnár* Vilma, *Fényes* Alice és *Kolhányi* Margit okleveles tanítókat illetve tanítónőket ugyanezen állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké nevezte ki.

* **A polgármester-helyettes Budapestén.** *Bordé* Ferenc polgármester-helyettes főjegyző Budapestre utazott, városi ügyekben. Különösen a város nagyobb kölcsönének felvétele tárgyában jár el a főjegyző a fővárosban.

* **Ünnepély az Orsolya-zárdában.** Az Orsolya-zárda Szent Ágoston napját az idén is méltóképen fogja megünnepelni. A szent életű hipói püspök napja alkalmából ma délelőtt 10 órakor az Orsolya-zárda templomában ünnepélyes istentisztelet lesz. A misét Széchényi Jenő apátkanonok fogja mondani fényes segédlettel. A predikációt dr. Pataky Arnold tartja.

* **Rulikovszky emléknapja.** Ma délelőtt 10 órakor lesz a gyászistentisztelet Rulikovszky Kázmér vértanu emlékére az olasz-i róm. kath. plébánia barátek templomába, mint ezt tegnapi lapunkban jeleztük is.

* **Tanári kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Haszler* Károly löcsei kir. katolikus főgimnáziumi rendes tanárt a nagyváradit állami főreáliskolához helyezte. Itt említjük meg, hogy a premontrei főgimnáziumban a tanári karban nem nagy változás lesz. A múlt évi tanárok közül kettőt helyeztek el *Tóth* Albint és *Ujlaky* Rezsőt. *Fuhász* Gyula az 1908—909. tanévben is megmarad nagyváradit gimnáziumnál világi tanárnak.

* **Bizottsági tagok választása.** Az elhunyt dr. *Radó* Ignác városi törvényhatóság bizottsági tag összesen hét szakbizottságnak volt tagja. Ezeket a tagsági helyeket a szeptemberi városi közgyűlésen töltik be. Ez alkalommal ugyanis egy-egy tagot választanak a jogügyi, szinügyi, közigazgatás, iparoktatási és a világitási szakbizottságokba, továbbá a központi választmányba és a községi iskolaszékbé.

* **Ünnep a románoknál.** A gör. kath. és gör. keleti egyházakban ma ünneplik Nagyboldogasszony napját. A templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesznek az ünnep alkalmából.

* **Bőkezű földesur.** Dr. *Mártonffy* Gyula szakáli földbirtokos — Szakál községének egy 1804 négyeszdől földterületet adományozott

teljesen ingyen. Az ajándékozó meghatározta, hogy a földterületen szegények házáat s a szegény betegek részére kórházat kell építenie a községnek. Az ajándékot a község képviselő testülete nagy örömmel s lelkesedéssel fogadta s valósággal ünnepelte az adakozó földbirtokost.

* **Hidat kérnek a Kommandánsrétre.**

A nagyváradit l. szert. káptalani uradalomnak sok kellemetlenséget okoz, hogy Nagyvárad városa nem épített hidat a Kommandánsréten levő árapasztón. Már több ízben felszólította erre a várost az uradalom, de eredmény nélkül. *Papp* Imre főtitest most újból átirta a városhoz a hid mielőbb felépítéséért, kijelentve egyúttal, hogy ha a hidat egy hét alatt el nem készítetteti a város, az ígátat kénytelenek lesznek a városon keresztül hajtatni, a legelő jószágot pedig az árapasztó csatornán át hajtatni és az ebből eredő károkért semmi felelősséget nem vállal az uradalom.

* **Benedek János botránya.** Nem helyeseljük a párbaj intézményét, épp ezért csak örömmel adhatunk kifejezést azon, hogy a Benedek János országos képviselő botrányos viselkedése következtében keletkezett affér, melyben a közvélemény vélekedését dr. *Arkay* Ferenc képviselte, bírói utra kerül. *Arkay* a következő levélben adta ezt tudtul két segédjének:

Tisztelt barátaim! Minthogy Benedek János a mai lapokban olvasható nyilatkozatában letagadja Szent István királyról tett felháborító megjegyzését, sőt előttetek a provokáció alkalmával azt is kijelentette, hogy velem szemben sem használt invektívákat, le kell mondanom arról, hogy ezzel az urral lovagias téren intézzem el ügyemet, hanem bünyenyítő feljelentéssel a kir. bíróság elé állítom, mert ott a perrendszerü bizonyítással szemben pusztá letagadással nem operálhat. Megköszönve szives közbenjárásokat, vagyok kiváló tisztelettel dr. *Arkay* Ferenc.

* **Pusztító tüzvész.** Poklostelken Balogh Endre vizimalma ma éjjel kigyuladt. Egy Dénes Imre nevü molnárségéd arra riadt fel álmából, hogy tűz van. Erre a fiu annyira megijedt, hogy az első emeleti ablakból leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy agyonzuzta magát. A kár igen nagy, a malom porrá égett.

* **A pénztintézetek és a végrehajtási törvény.** Az új végrehajtási törvény életbeléptetése folytán a pénztintézetek már most megkezdik óvintézkedéseiket. Erre vonatkozólag tegnap a következő sorok közlésére kérgtünk fel:

Meghíró. A Magyarországi Pénztintézetek Országos Szövetsége biharmegyei bizottsága folyó 1908. évi aug. hó 29. én szombaton d. u. 3 órakor Nagyváradon, a Kereskedelmi kamara helyiségében ülést tart, melyre a Szövetség tagjait az idő rövidsége miatt csak ez uton és azon kéressel hívjuk meg, hogy tekintettel a tárgyalás alá kerülő rendkívül fontos ügyre, az értekezleten lehetőleg teljes számban megjelenni, illetve arra képviselőiket kiküldeni sziveskedjenek. Az ülés egyedüli tárgya: a végrehajtási törvény életbeléptetése alkalmából a vidéki pénztintézetek érdekében esetleg szükséges lépések megtétele fölötti határozathozatal. Minthogy ez a kérdés nemcsak pénztintézeteket, hanem főleg a kereskedő- és iparososztályt is igen közelről érinti, ez okból az érdeklődőket is szívesen látjuk. Nagyvárad, 1908. aug. hó 27. én. A biharmegyei bizottság nevében: Dr. *Adorján* Armin, biz. titkár. Dr. *Hoványi* Géza, biz. elnök.

* **Halálosvégű összeszólalkozás.** Tegnap délután halálosvégű utcai összeszólalkozás

történt Szalacson. Szücs András szalacsi gazda Varga Jánossal ment hazafele. Utközben Szücs András olyan dolgokat mondott Varga családjára felől, amiért ez haragra lobbant s megütötte Szücsöt. Szücs erre kést rántott elő s azzal Vargát többször megszurta. Varga sebeibe az éj folyamán behalt. Szücsöt a csendőrök letartóztatták s a margittai járásbírósnak adták át.

* **A Püspökfürdő vendégei.** A bosszúesőzés után a forró nyári idő ismét nagy élénkséget hozott a Püspök-fürdőbe, melynek pompás parkja állandóan telve van előkelő fürdővendégekkel. Azonkívül naponként igen sokan rándulnak ki Nagyváradról is a remek fürdőbe, hogy felkeressék a nagy kényelemmel berendezett fürdőt és az uszodát, amelynek alig van párja a magyar fürdőkben s szórakozzanak a fürdő szépségeiben, gazdag őserdejében és remek parkjában. Mindezeknek mintegy kiegészítője Kernáts János messzeföldön híres étterme, a melyben kitűnő cigányzene mellett mindent megtalál a vendég csakugy, mint a főváros legelső vendéglőjében. Kernáts János bérlő maga ügyel fel mindenre, hogy fürdővendégei minden kényelmet feltaláljanak az ő gondossága által mind előkelőbb nivóra emelkedő régi híres Püspök-fürdőben. A jelenlegi fürdővendégek névsora a következő:

Philipp Leoné földbirtokosné, Bak Sándor bankigazgató és neje, Philipp I. kereskedő, Philipp Jakab kereskedő, Waldmann Márk magánzó, Kertész Lajos fakereskedő és neje. Popper Bertalan bankigazgató és neje, Molnár János gyógyszerész, Pollák Ignácné magánzó, Böhm Pál földbirtokos, Novák Kálmánné magánzó és édesanyja, Winkler Jozefin magánzó, Bácsy Gyula ev. ref. lelkész és neje, Özv. Bácsy Kálmánné földbirtokosné, Özv. Veress Kálmánné földbirtokosné, Ványi Sándor földbirtokos, Schindler Adolf számtanácsos és nővére, Here Sámuelné magánzó és leánya, Szerényi Gábor ny. főbíró és neje, Rédl Pál gazdatiszt és neje, Liptai Károly hírlapíró neje és leánya, Herczog Hugó nagykereskedő és neje, Jeney József törvényszéki bíró és családja, Lévy Sándor ügyvéd és családja, Laczkovits Mária, Bergmann Mórné bankár neje és leánya, Irén, dr. Konrád Béláné orvos neje és családja, Tikos Imre mérnök és leánya, Etel, dr. Párdányi Emilné orvos neje és családja, Éber Józsefné reáltanár neje, Bardon Ferenc püspökségi ellenőr és családja, Leitner Lázár nagykereskedő és családja, Revóczky Béla urad. erdész és neje, Dévald Dezső p. t. tisztviseelő és neje, Kincs Gyula, a Wesselenyi-collégium igazgatója, Reich Mórné adótiszt neje, Rosenfeld Micike, Szanditz Malvin gyáros neje és családja, Millye Dezső vasuti hivatalnok és neje, Schlesinger Mihályné kereskedő neje, Anker Regina, Biky Károly ev. ref. lelkész és neje, Bernáth Miklósné gyógyszerész neje és családja, Biró Jenő festőművész, Löwy Béla. Szücs Géza vár. főzámvevő és családja, Varju János főgymn. tanár, Hadházy Dezső keresk., Halász Ignázné keresk. neje és családja, dr. Varga Lajosné, Schvarcz Béláné főpincér neje, Varga Péter földbirtokos és neje, Weisz Károlyné fakeresk. neje és leányai, Schwartzer Fanny tanítónő, Sárközy Imre földbirtokos és családja, dr. Péchy Károlyné orvos özvegye, Klein Zsigmond nagykereskedő és családja, Gaál Kálmán földbirtokos és családja, Modor Vidorné huszárhadnagy és neje, Nyikos L.-né, földbirtokos, Özv. Rác Anérásné földbirtokos, Gibiszer Jolán, Márkus József kereskedő és családja, Lövy Farkasné földbirtokos, Kindris Józsefné és családja, Özv. Józsa Jánosné földbirtokosné, Benedek Miksáné vezértitkár neje, Vass Antal, Janninszky Béla kórh. tiszt, Teszáry Ferenc földbirtokos, ifj. Varga Károlyné gazdálkodó, Németh Vince és neje p. u. tisztviseelő, Klósz Mihály mészáros, Zajgha Béla és neje r. k. tanító, Markovits Hermanné keresk., Kadletz Albert és neje magánzók, Megyaszy

Jánosné földbirtokos, Fodor I. Izsóné utazó neje, ifj. Szabó Lajos és családja földbirtokos, Borbély Sándorné földbirt., Hanka Jánosné kocsigyártó neje, Nagy Józsefné magánzó, Blattniczky Istvánné keresk. neje, Grünfeld Mór és neje, özv. Pollák Mórné magánzó és leánya, Rigó Sándor földbirt., özv. Weisz Abrahámé magánzó, Tóth Mátyásné és leánya földbirtokos Hamar Dániel és neje vasuti hivatalnok Lukács Józsefné, Magyar Jánosné, Bikfalvy István és családja földbirtokos, Schönberger Béláné és családja keresk. neje, Neumann Mandelné keresk. neje, Neumann Rezsín, Fenyő Sándorné keresk. neje, Sarkadi Zoltán és családja földbirt., Millye Sándorné földbirt., Szaszák Pál és családja gazdálkodó.

* **Kellemes szórakozás.** Fülöp István az Európa szálloda tulajdonosa kellemes meglepetésben részesíti vendégeit. Nap-nap után s esténként mozgó fényképes előadásokat tart, szép időben gyönyörű, Nagyváradon csaknem egyedül álló kertjében, kedvezőtlen idő esetén pedig a tágas étteremben. Hetenként háromszor újváltozatos műsor. Nagyszerű magyar konyha. *Saját termései borok és állandóan finom csapolt Dréher-sör. Belépti-díj nincs. A zenét Pócsi Laci hirneves zenekara szolgáltatja.*

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

* **A Pannónia-kávéházban** ma este *Közzé Antal* teljes fővárosi zenekarával hangversenyt tart.

SZINHÁZ.

A szinkör megnyitása.

A szinügyi bizottság tegnap délután az építés alatt levő nyári szinkörnél ülést tartott s előzetesen megtekintette a szinkört.

Nagyjából már készen van a szinkör; a földszinten már a székek be vannak állítva, az erkélyen pedig most helyezik el az üléseket. A festéssel is nagybárra már készen vannak. A szinpadon most végzik még az utolsó munkákat s 1—2 nap alatt a szinpad világitása berendezésével is elkészülnek. A vállalkozó kijelentette, hogy bár később is lesznek apróbb munkák, de szombatira, augusztus 29-re annyira elkészül a szinkör, hogy a megnyitó előadást megtarthatják.

A szinkör különben úgy belül, mint kívül meglepően csinos; bőven van gondoskodva kijáratokról. A karzat tágas s a közönség jól látja szinpadot minden oldalról. Előnye a szinkörnek, hogy az összes ülések elég kényelmesek s tágasabbak, mint a Szigligeti színházban.

A szinpad elég nagy s látványos daraboknak is meg fog felelni.

Most, hogy az épület már áll, látszik igazában, hogy a szinkör helye pompásan lett megválasztva. A csinos park közepén, különösen ha még rendezik a parkot, igen jó benyomást tesz a szemlélőre a csinos faalkotmány.

A szinügyi bizottság tegnapi ülésén dr. *Hoványi Géza* elnökle alatt *Mezey Mihály*, *Beczak Lajos*, dr. *Kurländer Ede*, dr. *Halász Lajos*, dr. *Moskovits József*, *Altnöder Endre*, *Juricskay Barna*, *Csordacsics Ferenc*, *Erdélyi Miklós* és *Reisinger József* vállalkozó voltak jelen.

Dr. *Hoványi Géza* elnök kijelentette, hogy a bizottságnak azt kell megállapítani, hogy szombaton megnyitható-e a szinkör. — Annak nincs értelme, hogy 1—2 este a Szigligeti-színházban játszanak s azután nyissák meg a szinkört.

Reisinger József vállalkozó kijelentette, — hogy az ő részéről csak aprólékos munkák vannak még hátra, amelyek szombatig készen lesznek.

Egyes bizottsági tagok felvetették, hogy még a szerződés siocs meg s arra nézve az igazgatónak előre kötelezettséget kell vállalni, hogy elfogadja.

Erdélyi Miklós szinigazgató kötelező nyilatkozatot tett a bizottság előtt, hogy a szinügyi bizottság által készített szerződést elfogadja. A rendőri és tűzoltó díjakra azonban, amit szándékoznak követelni a felügyeletért, nem nyilatkozhat, mert nem ösmeri a kérdés ezen részét.

Mezey Mihály még felvetette, hogy a szinkör épületét tűzbiztonsági szempontból át kell vizsgálni, az épületet átvenni és átadni az igazgatónak. Ez azonban a rendőrhatalóság és az építkezési bizottság feladata.

A szinügyi bizottság abban állapodott meg, hogy a maga részéről nem kilogásolja, hogy a szinkört szombaton, augusztus 29 én megnyissa szinigazgató, ha az épület átvétele és átadása addig megtörténik s a rendőrség az előadás megtartását augusztus 29-ére a maga részéről is engedélyezi.

TÁVIRATOK.

Ki lesz a karánsebesi püspök.

Budapest, aug. 27. Az üresedésben lévő karánsebesi püspöki szék betöltésére vonatkozólag nagyon sok kombináció van jelenleg. Ezekről a kombinációkról azonban a legilletékesebb egyének úgy nyilatkoznak, hogy azok alaptalanok. Tegnap *Burdea Szilárd* egy újságíró előtt kijelentette, hogy az egyház illetékes ténylezői nem is foglaltak állást a püspöki állás körül. Egyébként pedig a választók a körül az egyén körül fognak tömörülni aki legjobban meg fog felelni a magas tisztségnek.

Tolstoj haldoklik.

Moszkva, aug. 27. Tolstoj Leó már napok óta igen rosszul van. Orvosai lemondtak felgyógyulásáról. A késő délutáni jelentések Tolstoj aggonizálásáról szólnak.

Képviselőválasztás Székelyudvarhelyen.

Székelyudvarhely, aug. 27. Ma tartották meg a képviselő választást a székelyudvarhelyi kerületben. Egyhangúlag lett képviselővé választva *Solymossy Endre* református gimnáziumi tanár.

Argentína fegyverkezik.

Buenos-Ayres, aug. 27. Hírlik, hogy a kamara tükös ülésben elfogadta a hadifelszerelések fokozására vonatkozó törvényjavaslatot.

A marokkói trónváltozás.

Madrid, augusztus 26. A Prinzessa de Asturias cirkáló az Estramadura fölváltására Cadixba indult. A tengerészeti miniszter kijelentette, hogy ha a körülmények szükségessé teszik, egy újabb hadihajót fog a marokkói vizekre küldeni.

Páris, augusztus 27. A Petit Parisien jelenti Tangorból: Az előkelőségek feliratot intéztek *Muley Hafid*hoz, amely-

ben tanácsolják neki, hogy *Abdul Aziz*t száműzze Marokkóból.

Köln, augusztus 27. A Köln. Ztg. jelenti Tangerből, hogy *Muley Hafid*ot Mazaganban is kikiáltották szultánnak.

TANÜGY.

Beiratások a nőipariskolában.

A nagyváradai és biharmegyei nyilvános nőipar- és szövőipari szakiskolába, mely háztartási tanfolyammal és internátussal van egybekötve, 1896. év óta áll fenn s úgy az állam, mint a szülők meglegedését kiérdemelve, szép sikerrel működik (Schlauch-tér 10. sz.) a beiratások megkezdődtek. Beiratási díj 4 kor., évi tandíj 120 kor., mely esetleg kivételesen, havi részletekben is fizethető. Azok, kik Nagyvárad város, Biharmegye, a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara, továbbá a kereskedelemügyi, vagy a közoktatásügyi Minisztérium által fenntartott helyekre pályáznak, kérvényüket iskolai, orvosi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátva nyújtják be az intézet igazgatósági irodájába.

Az intéze nek hat szakosztálya van; u. m.: a felsőruha-varrónő, szabó; fehérnemű szabó, varró; hímző; szövő; festő- és háztartási főző szakosztály. Az intézet képesít: önálló kézimunka-üzletek és ipari szakiskolák vezetésére. Bármely egyes szakosztályt végzett növendékek iparjogosultak. Az internátus a bennlakók kényelmére lehetővé teszi a vidékiek részére is az iskola látogatását. Gondos felügyelet, jeles szaktanítónőkről gondoskodva van. Kívánatra zongora és cimbalom, valamint nyelvek tanításában is részesülhetnek. Az intézet a modern igényeknek megfelelően van felszerelve; egészséges, világos tantermei vannak, minthogy lakást cserélt; kérem a régi helyen levő Háztartási főzőiskolával össze nem cserélni, mivel az az enyémemmel semmi tekintetben nem azonos.

Teljes tisztelettel

Tarján Fánosné Dudinszky Anna
(ezelőtt *Szedlarikné*)

nőipar- és szövőipari szakiskola-igazgató.

Igazságszolgáltatás.

Bűnügyi tárgyalások.

A mai napon a nagyváradai kir. törvényszék mint büntető bíróságnál a következő fő-tárgyalások fognak megtartatni:

1. *Grósz Ferenc* ellen (lopás büntette.)
2. *Deák János* ellen (lopás büntette.)
3. *Salamon Benedek* ellen (gond. okozott emberölés vétsége.)
4. *Titi Mihály* ellen (hatóság elleni erőnek büntette.)

Váltóhamisítás.

Ugy látszik, hogy a váltóhamisítás művésze nem kiváltsága ma már a rossz utra tévedt »jobb« elemeknek, hanem meg-meg próbálkoznak vele az irni-olvasni alig tudó talusi gazdák is.

A nagyváradai kir. törvényszék büntető tanácsa *Csulyok Béla* elnöklésével tegnap is tárgyalta egy ilyen esetet.

Szentgyörgyi Lajos érmihályfalvai lakos megszorult pénz dolgában, fogta magát és sógorai nevét, mint forogatót és mint kibocsájtót ráírta egy váltóra. Ő maga mint elfogadó szerepelt. A váltó 295 koronáról volt kiállítva, mely összeget az Érmihályfalvai takarékpénztár ki is fizetett.

Kisült a turpisság és tegnap számolt be a váltóhamisítás előzményeiről.

A kir. törvényszék a beismerésben levő vádlottat bűnösnek mondta ki a btk. 401. §-ába ütköző és a btk. 403 § a szerint minősülő magánokirat hamisítás bűntettében és azért Gyentgyörgyi Lajost a 92. §. alkalmazásával 6 havi börtönrre ítélte.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott a vádlott felebbezett.

Akit az anyósa csukat be.

Bárdi Károly szentpéterszegi lakost szorgalmas munkás embernek ismeri mindenki. Nem is lett volna soha semmi baja ha anyósa: özv. K. Szabó Jánosné nem avatkozik tulságosan a saját házi dolgaiba. Az anyós, a leánya Bárdi Károlyné közvetítésével adta ki intézkedéseit, a minnek a természetes következménye az lett, hogy a férj és feleség összeveszttek, az asszony összepakolt és hazament az anyjához.

Hogy történt, hogy nem, az asszony a nagy pakolásban valahogyan elvitte az ura ingóságai nagy részét is, amit a férj ismételt és egyre erélyesebb felszólítása dacára sem tudott visszakapni.

A férj — Bárdi Károly megunta a hiábavaló kéregetést, elment anyósa lakására és saját holmiját — anyósa és felesége távollétében a saját lakására vitte.

A mint az anyós ezt megtudta, feljelentést tett veje ellen magánlaksértés vétsége címen és a kir. törvényszék dr. Szolnok Jenő kir. ügyész vádbeszédeinek meghallgatása után 3 napi fogházra ítélte a beismerésben levő vádlottat.

Az ítélet jogerős.

Végrehajtás fejbeveréssel.

A megcáfolhatlan igazságok közé tartozik az is, hogy a végrehajtó nem tartozik a kedves vendégek közé. A jó vidékiek a végrehajtóban találják legnagyobb ellenségüket. A világot sem akarják elismerni, hogy a végrehajtó hivatalos közeg — a vidéki ember az hiszi, hogy a végrehajtó minden bajának okozója. Innen van azután, hogy a végrehajtó csudőr-, vagy rendőrfedezet nélkül nem meri hivatalos kötelességét teljesíteni, bár így is folyton ki van téve szitkoknak és ütlegeknek is. Sőt a végrehajtandó attól sem riad vissza, hogy a rend fenntartására kiküldött rendőröket bántalmazza.

Ilyen eset történt ez év elején Nagylétán. Szima László gazdaembert akarták egzekválni 140 korona állami adó fejében.

Meg is jelentek nála a végrehajtó és rendes kísérete, 2 rendőrrel.

Amint ezek a kellemetlen vendégek Szima László házában megjelentek — ez éktelen dühbe gurult és a szitkozódásban hűségese társa volt neki testvéröccse, Szima István.

A vádlottak fizetni akarták és kérdezték, mennyi hát a követelés. A végrehajtó 140 koronát kért, amire a két Szima kijelentette, hogy most már egy vasat sem fizetnek.

A végrehajtó erre foglalt és elrendelte, hogy a lefoglalt ingóságok azonnal szállíttassanak el. Hogy pedig a munka gyorsan menjen, a két rendőr is segíteni akart a tárgyak elvitelénél. Amint meglátták, hogy az egyik rendőr egy párnát felemel, nekirontottak és reproduálhatlan kifejezések között szembeköpték, ütötték, ahol érték. Szima László a rendőr ujját harapta véresre, Szima István pedig a fejét verte be.

Ezért a cselekedetért ültették a vádlottak padjára a két testvért.

A bűnügyet Csulyok Béla tanácsa tárgyalta. A vádat dr. Szolnok Jenő kir. ügyész képviseli.

A vádlottak tagadnak és azt állítják, hogy a rendőrök kezdték őket ütni és ők csak védekeztek. A tanuk azonban rációlnak és így a törvényszék Szima Lászlót 1 havi, Szima

Istvánt pedig 15 napi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a vádlottak felmentésért felebbezték.

NYILTÉR.

Köszönet nyilvánítás.

Legifjabb fiunk váratlan halálával bennünket ért megrendítő csapás alkalmával az egész társadalom oly megható módon fejezte ki részvétét, hogy mély bánatunkban is kötelességünknek tartjuk ezért legmélyebb hálánkat nyilvánítani.

Kelt Nagy-Váradon, 1908. augusztus 27-én.

A pilismaróti **Bozóky család.**

Modern

= úri lakás =

(3 szoba előszoba, fürdőszoba és egyéb mel-
- lékhelyiségek)

nov. 1-re KIADÓ.

Bővebbet Jókai-utca 15. szám a.

REGÉNYCSARNOK.

A P É N Z.

Írta: C. V.

(Folytatás.)

13

De a cigányok vagy már előre tájékoztatva, vagy szokásukat követve és felszólítást nem várva ráhuzták azt a magyar nótát, melyre, míg magyar lesz, magyar ember szíve sajogni fog.

S az a barna arcú muzsikos, ki valamint hegedűje hurjain a helyes hangot eltalálja, akként hangolja dallamait izlésed, kedved és szived vágyaihoz képest; ama barna muzsikos mondom, ki midőn szemébe nézett, egyszersmind lelked mélyébe lát s mintha költői divinációval kitalálja mi végnélkül fáj vagy végnélkül jól esik — ez az arcátlan betyár szerénytelen művészetével Andor keble legmélyebb mélyeit zaklatta föl, kiragadta szíve titkát nyirettyűje élére s ott hangoztatta a hegedű hurjain, a szerénytelen gazember, az imáadásra méltó nagy művész!

S midőn a »Kidőlt a fa mandolástól«-t kezdték játszani, hogy rezgett Andor pilláin s fölmerült a mult s mint a délibáb bűvös fátyolában, szeme előtt lebegett a kedves táj, a falu tornya, a vidék és lakói! . . . S midőn a muzsikusnak hosszú pillák által beárnyalt szeme

tükrébe nézett, úgy képzelte, mintha e harmatszerű ragyogásban összpontosulna minden, mi bánatos, mélyen érzett részvét jele.

Kit nem ámitott el soha a muzsikos tekintetének saját szerű kifejezése, melyet a hangok dallama s a dallam iránti mély érzék varázsolt elő? holott elfogultan azt hisszük, hogy az a kedélyhangulatunk iránti közvetlen részvét nyilatkozata.

A pénzen fizetett cigány csak addig alárendelt szereplő, míg művészetét következtében elhitetheti, hogy hivatva ő van érzelmeidnek való kifejezést adni; e perctől fogva hatalmába kerített, zsoldjában állsz, hiszsz neki, — s megbizol benne, mint saját szíved lüktetésében.

Andor bánatos lelke ott járt Aranka körül a vén udvar csarnokán, átélte még egyszer az elválás keserveit, látta, mint lobogtatja a bíró bucsura fehér kendőjét s mint maradoznak el rendre s mint vesznek ködhomályba, erdő, patak, róna és halom . . .

Mig a zene szólt s Andor kedves emlékein merengeni, közbe-közbe önkényt érthetőleg a cigányok sok bort fogyasztottak s a csapláros dupla krétája sem volt rest, elannyira, hogy midőn fizetésre került a sor, a számla éppen harminc forintra rugott.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, aug. 27.

Osztrák hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	—	692.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, aug. 27.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. aug. 27.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	94.50
Magyar nyeremény sorsjegy kölesön	—	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	145.—
Osztrák járadék papirban	—	—	97.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	99.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	116.50
Osztrák korona járadék	—	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	—	689.50
London vista	—	—	240.—
Páris vista	—	—	95.50
20 márkás arony	—	—	23.51
20 frankos (Napoleonder)	—	—	19.09
Német birodalmi márka	—	—	117.62

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCKICS GYULA.

A NAGYVÁRADI FÜRDŐK ÚJ MENETRENDJE.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velence >	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velence >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velence >	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Velence >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 14	8 00	10 34

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Szegeden.

25645—1908 szám.

Pályázati hirdetés.

A Szécsény állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1908. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1913 évi november hó 30-ig.

Bérlőnek a következő helyiségek becsátatnak rendelkezésére: az emeleten 2 szoba és az árnyékszék közös használata, a földszinten egy I—II. o. étterem 47-15 m², egy közös célra szolgáló III. oszt. v. és étterem, 59-73 m², egy 11 m² területű tálaló, 320 m² területű nyitott kert, a pincében egy konyha, 1 mosogató, 1 éléskamra, 1 pince, azonkívül egy jégverem.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és »Ajánlat a magyar királyi államvasutak fönt kiirt Szécsény állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre« felirattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1908 évi október hó 1-eje déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános osztálya főnökénél, (Üzletvezetőségi palota I emelet 21 sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200 azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1908. évi szeptember 30-án déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de soha a névértéken felül számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetnek. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Zsótér ház II. emelet 4 sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthető, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tételét, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1908. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak.

179134—1908. sz. CIII.

Hirdetés.

Oszták-magyar-román személyforgalom.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülésünk szerint a Zágráb és Bucarest (gara de Nord) állomások egymás közti forgalmában (Verciorováu át) f. é. október hó 1-ével közvetlen személyvonatu menetjegyek léptetnek életke, és pedig II. oszt. 49-80, III. oszt. 32-15 frk. áron.

A két állomás egymásközti forgalmára nézve közvetlen podgyászfelvétel is rendszeresített.

Budapest, 1908. augusztus hó 18. án.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

205769—1908. szám. FIV.

Hirdetés.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának f. évi július hó 30-án 64284—III. szám alatt kelt rendelete értelmében az 1897. évi 139366—1897. továbbá 1898. évi 76184—1898., valamint 1898. évi 157803—1898. és 1903. évi 113303—1903. szám alatt hirdett azon hajózási szállítási és kezelési valamint vasuti szállítási póthatáridők, melyek a m. kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság Bosna-Raca, Obrenovac és Sabac hajóállomásain az oszták-magyar és bosnyák-hercegovinai, valamint a nemzetközi forgalomban közvetlen fuvarlevelekkel feladott szilva- és szilvaizszállítványok részére engedélyeztettek, f. évi augusztus hó 31-én érvényen kívül helyeztetnek.

Egyben közhírré tesszük, hogy miniszter ur ő nagyméltósága idézett rendeletével engedélyezte, hogy f. évi szeptember hó 1-től kezdve, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3.) 1. és 4. valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6 §. (3.) 3. pontja alapján, a m. kir. államvasutak alább megnevezett áru felvételi kirendeltségeinél, az oszták-magyar és bosnyák-hercegovinai és a nemzetközi forgalomban való szállításra közvetlen fuvarlevelekkel feladott árúk után, az alábbi szállítási póthatáridőket számíthatjuk fel, u. m.:

1. Bosna Racan, a m. kir. államvasutak áru felvételi kirendeltségénél feladott s a Mitrovicai szárapart állomáson való átrakással szállított kocsirakományu teheráru szilva- és szilvavizküldemények után 9 napot,

2. Obrenovicon, a m. kir. államvasutak áru felvételi kirendeltségénél feladott s a Zimony állomáson való átrakással szállított kocsirakományu teheráru szilva- és szilvavizküldemények után 12 napot,

3. Sabacon, a m. kir. államvasutak áru felvételi kirendeltségénél feladott s a Klenáki szárapart állomáson való átrakással szállított kocsirakományu teheráru szilva- és szilvaviz küldemények után 8 napot.

Budapest, 1908. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak igazgatóság.

126771—908 szám.

Új személydijszabás életbeléptetése

A Losonc-vidéki h. é. vasuton a poltár rimakokavai vonal megnyitása napjától új zónarendszerű személydijszabás lép életbe, mely által a losonc-poltári vonal megnyitása napjától érvényben volt személydijszabás érvényen kívül helyeztetik.

Az új személydijszabás, melybe az eddig fennállott menetdíjak változatlanul fölvetettek, a m. kir. államvasutak dijszabás elárúsító irodájában (Budapest, VI. Csengeri-utca 33.) 20 fillérért kapható. Budapest, 1908. augusztus hó 18-án.

Olvashatóan aláírás.
elnökhelyettes.

Nagyvárad város adóhivatalától.

8404—1908.

Hirdetés.

Közhírré teszem, hogy a II-ik és III-ik kerületek, vagyis Ujváros, Külváros, Váralja, Velence, Csillagváros és Hegyközség városrészekben levő nyilvános számapásra kötelezett vállalatok és egy-letek adójára vonatkozólag 1908. évre szerkesztett és az adókövető bizottság elé terjesztendő adó ki-számítási javaslatokat magában foglaló lajstrom a városházánál a városi adóhivatal 23-ik számú szobájában folyó hó augusztus 27-től szeptember 3-ig 8 napi szemlére kitétetett, ahol a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

Figyelmeztetem az adóköteles társulatokat, hogy amennyiben a javaslat ellen észrevételeik volnának, azokat a tárgyalás előtti napokon a kincstári képviselőnek szóbelileg, (Pénzügyi palota II. emelet 26 sz. szoba) előadhathják, hogy így minden felesleges írásbeli tárgyalásoknak és hosszadalmas felelkezéseknek lehetőleg eleje vétessek.

Az adótárgyalás 1908. évi szeptember 5-én d. e. 8 órakor az adókövető bizottság (Ritók Zsigmond-utca 246 sz. a. volt községi polgári leány iskola tanterme) helyiségében fog megtartatni.

A tárgyaláson minden érdekelt megjelenhet, esetleg jogának megvédése végett kellőleg bélyegzett meghatalmazással mást megbizhat.

A meg nem jelenés azonban az adó megá-lapítását nem akadályozza.

Nagyvárad, 1908. évi augusztus 25-én,

Városi adóhivatal.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Arad.

24414—1908. I. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő buffet bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetik.

A bérlet 1909. évi január hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított 5 éven át vagyis 1913. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kivanatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és »Ajánlat a gyulafehérvári buffet« bérletére a 24414—1906. számhoz« felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt a két tanu előtt aláirt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1908. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 kor. azaz egyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1908. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárána létéendő.

Takarékpenztári betétkönyvek bánatpénz-képen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékben, de sohasem névértéken felül fognak számíthatni. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetnek.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letélt-jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Az üzletvezetőség.

Most jut eszembe, hogy

iskolai

harisnya, női és férfi harisnya, keztyű, trikó, kötött kabátka és mellény, sálkendő, valódi Jäger tanár-ruházat és esőernyőnek a legversenyképesebb beszerzési forrása.

BARTOS H. és TSA

kizárólagos harisnyai és ernyőkülönlegességi üzlete

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 2.
(Bazár-épület.)

!! Javítások elfogadtatnak !!

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 $\frac{1}{2}$, 32, 35, 40, 41, 44 $\frac{1}{2}$, 50 évi törlesztésre.

Kölcsönkérvényeket elfogad: BREITENSTEIN és FRIEDLÄNDER Teleky-utca 40. sz. ki egy-szersmind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

Természetes alkólikus

KRONDORFI SAVANYÚVIZ

kiváló nyálkaoldó és húgyhajtó gyógyhatású. Különlegesség gége, gyomor, vese, hólyag tüdő, rekedtség, köhögés köszvény és bélbetegségeknel.

Bor és Pezsgőhöz legjobb ital. ☒☒ 807. 1-50

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonaizó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (saját-ház.)

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében **1 koronás** szövetkezetet alakít.

„Közgazdasági Koronás Takaréék és Hítel szövetkezet” címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási ivenek eszközölhetők.

A heli egykoronás üzletrészek beszedését minden helybeli szövetkezeti-taglakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszedő, szolgálja eszközzel. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Közgazdasági Bank R.-T.

FOGAK

3 koronától fejlebb; csapfog 5 korona és 8 korona, aranyfog 16, 18, és 20 korona. Vállal minden e szak-

mába vágó munkát olcsó árban és jótállással

FOGMŰTEREM Nagyvárad, Rákóczi-ut 22.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglő saját te, mész, kitűnő boraival, finom Dréher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Tüzifát

legolcsóbb napi árakon házakhoz :: szállítanak ::

Weiszberger és Társa
tüzifa kereskedők.

Megrendelő iroda: **Stein Lajos**
Nagyvárad, Fő-utca Nyiri ház

Fatelep: Várad-Valence. — Telefon: 688.

Magyar királyi államvasutak.

208768—908.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott igazgatóság, a magyar királyi államvasutak műhelyeiben 1909, esetleg 1910 és 1911 évben szükséges paszomány áru anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat és azok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező, részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás az alólírott igazgatóság »Anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapesten VI. Andrássy-ut 73 szám II. emelet 43 ajtó szám alatt) kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenként egy koronás magyar királyi okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, az ivenként 30 filléres magyar királyi okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve, legkésőbb f. évi szeptember hó 19-én déli 12 óráig a fent említett szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirással látandó el: »Ajánlat a 208768—908. számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egy évi értékének 5 száza'éka, legkésőbbben f. évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyujtatnak be, továbbá pótajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1908. évi augusztus havában.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.